

Inför ansökan om tillstånd enligt miljöbalken

Samrådshandling

Bunge Stucks kalkbrott, Gotlands region och län

Verksamhetsutövare

SMA Mineral AB

Box 329, 682 27 Filipstad

smamineral.se

Organisationsnummer: 556206–3874

Patrik Svensén, patrik.svensen@smamineral.com

Konsult

Ecogain AB

Hästholmsvägen 32, 131 30 Nacka

www.ecogain.se

Organisationsnummer: 556761–6668

Kristina Johansson, kristina.johansson@ecogain.se

Projektuppgifter

Samrådshandling – Bunge Stucks kalkbrott, Gotlands kommun och län

Upprättad av:

Ida Pettersson, utredare, Ecogain AB

Johanna Björkman, utredare, Ecogain AB

Malin Lane, utredare, Ecogain AB

Kaj Svahn, utredare naturmiljö och arter, Ecogain AB

Jacob Eng, utredare hydrologi, Hydrologica AB

Erica Lindqvist, utredare hydrologi, WSP Sverige AB

Linda Strandlund, GIS-ansvarig, Ecogain AB

Granskad av: Kristina Johansson, Ecogain AB

Godkänd av: Patrik Svensén, SMA Mineral AB

2026-02-24

För bakgrundskartor gäller © Lantmäteriet. Övrig geografisk information kommer från: Energimyndigheten, Försvarsmakten, Länsstyrelsen Gotland, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, SGU, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Vatteninformationssystem Sverige, SCB, Jordbruksverket, Kartverket.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	5
1 Inledning.....	8
1.1 Bakgrund.....	8
1.2 Hänsynshierarkin	9
1.3 Gällande lagstiftning	9
1.4 Om samrådshandlingen.....	10
2 Projektbeskrivning.....	13
2.1 Lokalisering, undersökningsområde samt potentiellt verksamhets- och brytområde.....	13
2.2 Förutsättningar och behov	16
2.3 Verksamhetsbeskrivning	16
2.3.1 Seveso	17
3 Förutsättningar och förväntade miljöeffekter.....	18
3.1 Planförhållanden och markanvändning.....	18
3.2 Lokalsamhälle och boendemiljö	19
3.2.1 Buller.....	19
3.2.2 Damning och luftmiljö.....	19
3.2.3 Markvibrationer, stenkast och luftstötar	19
3.3 Områden av riksintresse och skyddade områden.....	20
3.3.1 Natura 2000-områden.....	28
3.4 Landskapsbild	29
3.5 Naturmiljö	29
3.6 Fridlysta arter och naturvårdsarter	32
3.7 Geologi.....	36
3.8 Yt- och grundvatten.....	36
3.8.1 Förutsättningar grundvatten.....	36
3.8.2 Vattenförekomster.....	37
3.8.3 Vattenskyddsområden, våtmarker och brunnar	37

3.8.4	Avrinningsområden.....	38
3.9	Friluftsliv och rekreation.....	40
3.10	Kulturmiljö	42
	Preliminär miljöbedömning.....	42
4	Fortsatt arbete.....	44
4.1	Samråd.....	44
4.2	Miljökonsekvensbeskrivning (MKB).....	44
4.2.1	Innehåll och omfattning i kommande MKB.....	44
4.2.2	Planerade utredningar.....	45
4.3	Projektets preliminära tidplan.....	46
5	Referenser	47

Sammanfattning

SMA Mineral AB är en ledande aktör inom brytning och förädling av kalkprodukter. En av SMA:s kalkfyndigheter är Stucks kalkbrott nära Bunge på norra Gotland. Stucks kalkbrott ligger inom fastigheten Gotland Bunge Stucks 1:368. Kalkstensfyndigheten är ett utpekat riksintresse för mineral och omfattar stora delar av fastigheten. Kalkstenen i Stucks kalkbrott är av hög kvalitet och speciellt lämplig vid stålframställning.

All brytning av kalksten som medges i SMA:s gällande tillstånd för Stucks kalkbrott är utförd. Därför bedrivs ingen kalkbrytning i kalkbrottet idag. SMA planerar nu att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken för fortsatt och utökad kalkbrytning i Stucks kalkbrott. Planen är att SMA ska lämna in ansökan om miljötillstånd för planerad kalktäkt under sista kvartalet 2026. Ansökan planeras omfatta brytning under cirka 30 år. Den planerade brytvolymen är maximalt två miljoner ton per år, med en total brytvolyt om 45 miljoner ton. SMA har tidigare, år 2008 lämnat in en ansökan om fortsatt kalkbrytning i Stucks kalkbrott. Den ansökan fick avslag med hänvisning till påverkan på närliggande Natura 2000-område.

Denna handling utgör underlag för avgränsningssamråd, som är en del av en specifik miljöbedömning. Syftet med avgränsningssamrådet är att inhämta information och synpunkter om den planerade verksamhetens lokalisering, utformning, omfattning och miljöeffekter, samt innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Potentiellt verksamhetsområde i den här samrådshandlingen är beläget på delar av fastigheten Gotland Bunge Stucks 1:368s två delområden, Gotland Bunge Stucks 1:368 2 och Gotland Bunge Stucks 1:368 3. Det potentiella verksamhetsområdet är inte detaljplanelagt. Närmsta boende finns i Strå, cirka 30 meter från verksamhetsområdet sett till den väg som går till hamnen. Potentiellt brytområde utgörs av fastighetens delområde 2, inom det befintliga täktområdet. Transportvägen till SMA:s hamn i Strå är förlagd till fastighetens delområde 3.

Fastighetens delområde 1, 3 och 4 samt även stora delar av delområde 2 har avgränsats bort som potentiella brytområden, bland annat då de ligger inom Natura 2000-området Bästeträsk. Genom att följa hänsynshierarkin kommer verksamheten att utformas för att i möjligaste mån undvika känsliga områden och därefter minimera, restaurera och kompensera för den skada som ändå uppkommer.

SMA utreder nu förutsättningarna för fortsatt brytning i djupled inom befintligt täktområde. Verksamheten kommer att medföra borrhning, avbaning, sprängningsarbeten, schaktning, krossning, siktning och uppläggning. För att möjliggöra brytning i tåkten behöver nederbörd och inträngande grundvatten bortledas. Kalkstenen kommer främst att transporteras till SMA:s egen hamn i Strå. SMA har tidigare utrett möjligheten att anlägga ett transportband mellan tåkten och hamnen för transporten av kalkstenen. Alternativet har dock avfärdats på grund av att det skulle kräva ianspråktagande av mark inom Natura 2000-området Bästeträsk. Transporter kommer därför att ske med lastbärande fordon, exempelvis lastbil, till hamnen på den befintliga södra vägen inom verksamhetsområdet och därefter vidare med båt.

Verksamheten kommer att medföra buller, damning, markvibrationer och luftstötter, vilket kan komma att påverka personer som bor eller vistas i närheten av Stucks kalkbrott. Verksamheten kan på så sätt även påverka möjligheterna till rekreation och friluftsliv i närheten av Stucks kalkbrott. I nära anslutning till det potentiella brytområdet finns ett riksintresse för kulturmiljövård, Hau. Det finns inga kulturlämningar inom det potentiella verksamhetsområdet.

I landskapet kring det potentiella verksamhetsområdet förekommer flera riksintressen och skyddade områden. Hela det potentiella verksamhetsområdet ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv. Nästan hela verksamhetsområdet ligger inom riksintresse för naturvård och mineral. Vägarna mellan tåkten och SMA:s hamn ligger även inom Natura 2000-området Bästeträsk. Övriga delar av det potentiella verksamhetsområdet angränsar till Natura 2000-området Bästeträsk. En stor del av det potentiella verksamhetsområdet omfattas dessutom av vattenskyddsområde. I närheten av Stucks kalkbrott har Naturvårdsverket föreslagit att det ska upprättas en ny nationalpark, Bästeträsk. Regeringen har ännu inte fattat något beslut i denna fråga.

Det potentiella verksamhetsområdet utgörs till allra största del av starkt påverkade marktyper där kalkstenstakt bedrivits under många årtionden och där det i dagsläget helt saknas naturvärden. Området innefattar även obrutna delar som använts på andra vis inom den historiska täktverksamheten, så som vägar, yta med verkstäder och upplagsytor för avbaningsmassor.

Verksamhetsområdets omgivning utgörs av ett variationsrikt kalkhållslandskap, med barrskogsbestånd, öppna alvar och andra kalkhållsmarker, fuktängar, kärr och alvarvätar. Det rör ovanliga naturtyper med lång kontinuitet och hög grad av naturlighet som i allmänhet hyser höga eller mycket höga naturvärden, med höga tätheter av rödlistade och fridlysta arter. Som en följd av de höga naturvärdena i omgivningen förekommer ett litet antal exemplar av rödlistade och fridlysta arter även inom det potentiella

verksamhetsområdet. Inför tillståndsansökan genomförs detaljerade inventeringar och utredningar för att undersöka områdets naturvärden och hur den planerade verksamhetens effekter på dessa i första hand kan undvikas, eller annars minimeras, restaureras eller kompenseras. Även den planerade verksamhetens effekter på vattenförekomster, både yt- och grundvattenförekomster samt därtill knutna yt- och grundvattenberoende ekosystem, kommer att utredas i detalj i kommande miljökonsekvensbeskrivning. Huvuddelen av potentiellt brytområde ligger inom Bästeträsk avrinningsområde. Bästeträsk är dricksvattentäkt för norra Gotland.

Utifrån den information som finns att tillgå när detta dokument upprättas bedömer vi att väsentliga miljöeffekter skulle kunna utgöras av påverkan på områden av riksintresse och skyddade områden, boendemiljöer, naturmiljö inklusive skyddade arter, yt- och grundvatten samt friluftsliv- och rekreation. I kommande arbete med miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsansökan kommer samtliga väsentliga miljöeffekter att utredas och beskrivas vidare.

1 Inledning

Följande avsnitt ger en introduktion till projektet och den verksamhet som planeras. Vidare redovisas gällande lagstiftning, tillståndprocessens olika steg och det samrådsförfarande som projektet befinner sig i.

1.1 Bakgrund

SMA Mineral AB, nedan förkortat SMA, är en ledande aktör inom brytning och förädling av kalkprodukter. SMA är verksam i Norden, Baltikum och Bulgarien. Råmaterialet bryts i täkter i Sverige, Finland och Estland. SMA producerar både krossad, malen och siktad kalksten samt bränd och släckt kalk. Kalkprodukterna har många användningsområden. De har bland annat stor betydelse vid tillverkning av betong, asfalt, papper, färg, stål och metaller.

En av SMA:s kalkfyndigheter är Stucks kalkbrott på norra Gotland. Stucks kalkbrott öppnade 1930. Sedan 1998 är SMA verksam här. Kalkbrottet ligger inom ett område som är utpekad som riksintressant för kalkbrytning av SGU, se avsnitt 3.3 *Områden av riksintresse och skyddade områden* och Figur 4. I anslutning till kalkbrottet finns en hamn varifrån den brutna kalken kan transporteras till förädling, huvudsakligen till SMA:s kalkugnar i Oxelösund, Luleå och Torneå. Kalkstenen i Stucks kalkbrott har hög kvalitet, med låga svavelhalter och goda termiska egenskaper. Den är därför speciellt lämplig inom metallurgin vid stålframställning.

All brytning av kalksten som medges i SMA:s gällande tillstånd är utförd. Därför bedrivs ingen kalkbrytning i Stucks kalkbrott sedan 2015. SMA planerar nu att ansöka om tillstånd för fortsatt och utökad kalkbrytning i Stucks kalkbrott. Syftet med fortsatt kalkbrytning i Stucks är att SMA ska kunna fortsätta tillgodose industrin med kalkprodukter. Kvaliteten på kalkstenen i kombination med den ur logistisk synvinkel unika och fördelaktiga lokaliseringen gör brytning i Stucks kalkbrott viktig för att fylla Sveriges behov av kalk.

SMA har tidigare, år 2008, lämnat in en ansökan om fortsatt kalkbrytning i Stucks kalkbrott. Ansökan fick avslag med hänvisning till att verksamheten ansågs skada det kringliggande Natura 2000-området Bästeträsk och förutsättningarna vid den aktuella prövningen gjorde det inte möjligt att pröva frågan om Natura 2000-tillstånd.

Den 29 april 2025 genomfördes ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen Gotland och Region Gotland. Vid mötet deltog även representanter från SMA Mineral AB och konsultbolagen Ecogain, WSP och Hydrologica. SMA undersökte då förutsättningarna för brytning genom horisontell utvidgning av befintlig täkt och/eller fortsatt brytning i djupled inom ett större potentiellt verksamhetsområde än det potentiella verksamhetsområdet i den här samrådshandlingen. Under 2025 utfördes ett flertal inventeringar och utredningar. Efter att ha tagit del av preliminära resultat från genomförda utredningar har SMA valt att gå vidare med att undersöka möjligheten att återuppta den befintliga täkten genom fortsatt brytning i djupled.

1.2 Hänsynshierarkin

SMA avser att följa hänsynshierarkin för utformning och drift av den planerade verksamheten. Syftet med att följa hänsynshierarkin är att säkerställa att verksamheten medför så liten negativ påverkan som möjligt på människor och miljö. Det innebär att i första hand undvika, i andra hand minimera, i tredje hand restaurera och i fjärde hand kompensera för negativa miljöeffekter.

Med utgångspunkt i hänsynshierarkin kommer SMA att utforma skyddsåtgärder för att undvika, minimera och restaurera för negativa miljöeffekter. Skyddsåtgärderna kommer att vidtas både under projektering, under drifttiden och efter drifttiden. Samtliga skyddsåtgärder kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning, MKB, se även avsnitt 4 *Fortsatt arbete*.

1.3 Gällande lagstiftning

Den planerade verksamheten omfattar täktverksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken. Till följd av täktverksamheten krävs även tillstånd till åtgärder som utgör vattenverksamhet.

Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) antas den planerade verksamheten medföra betydande miljöpåverkan, vilket innebär att samrådsförfarandet ska inledas med ett avgränsningssamråd. Något undersökningssamråd har därför inte genomförts.

Denna handling utgör underlag för avgränsningssamråd, som enligt bestämmelserna i 6 kap. 30 § miljöbalken ska hållas med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

Samrådet är en del av en specifik miljöbedömning. En specifik miljöbedömning innebär, enligt 6 kap. 28 § miljöbalken, bland annat att

verksamhetsutövaren samråder om verksamhetens lokalisering, utformning och omfattning, eventuell förväntad miljöpåverkan samt hur miljökonsekvensbeskrivningen bör avgränsas. Tillståndsprövande myndighet är i förevarande fall Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Tillståndsprövningsprocessens olika steg redovisas schematiskt i Figur 1.

I det här samrådet avser SMA att inhämta information och synpunkter från Länsstyrelsen och Region Gotland, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten samt de övriga statliga myndigheter, kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Informationen och synpunkterna gäller dels innehåll och utformning av miljökonsekvensbeskrivning, dels den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning, utformning och de miljöeffekter som den planerade verksamheten kan antas medföra direkt eller indirekt. Miljöeffekterna kan vara positiva eller negativa, tillfälliga eller bestående och uppstå på kort, medellång eller lång sikt avseende:

- befolkning och människors hälsa
- djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken och biologisk mångfald i övrigt
- mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse och kulturmiljö
- hushållningen med mark- och vatten och den fysiska miljön i övrigt
- annan hushållning med material, råvaror och energi
- andra delar av miljön.

De synpunkter som kommer in inom ramen för samrådet kommer att beaktas vid arbetet med och utformningen av ansökan.

1.4 Om samrådshandlingen

Enligt bestämmelserna i 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) antas den planerade verksamheten medföra betydande miljöpåverkan, vilket innebär att ett så kallat avgränsningssamråd ska genomföras. Denna samrådshandling har utarbetats som underlag för avgränsningssamråd för Bunge Stucks kalkbrott, ett projekt som utvecklas av SMA Mineral. Med anledning av att den planerade verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan, har ett undersökningssamråd inte ägt rum.

Ett avgränsningssamråd följer bestämmelserna i 6 kap. 30 § miljöbalken och samråd ska genomföras med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

En samrådshandling är inte att förväxla med en miljökonsekvensbeskrivning som tas fram i ett senare skede av tillståndprocessen. Samrådets syfte är att informera myndigheter, enskilda och allmänhet om det planerade projektet och att på ett övergripande plan redogöra för de miljöeffekter som planerad verksamhet bedöms kunna ge upphov till, samt inhämta synpunkter i fråga om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Denna samrådshandling presenterar översiktligt vad kommande miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla och vilka miljöeffekter som kommer att utredas vidare. En fullständig miljökonsekvensbeskrivning beräknas vara klar hösten 2026 och en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken är planerad att lämnas in under slutet av 2026.

Tillståndprocessen

Figur 1 Schematisk bild av tillståndprocessen.

2 Projektbeskrivning

Följande avsnitt beskriver den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning och tekniska utformning översiktligt. En mer utförlig beskrivning kommer att ges i den tekniska beskrivning som biläggs tillståndsansökan.

2.1 Lokalisering, undersökningsområde samt potentiellt verksamhets- och brytområde

Stucks kalkbrott ligger inom fastigheten Gotland Bunge Stucks 1:368 på norra Gotland. Cirka 2,6 kilometer nordost om Stucks kalkbrott finns SMA:s hamn i Strå, norr om Fårösund. Närmsta samhälle är Fårösund, cirka tre kilometer sydost om Stucks kalkbrott och cirka två kilometer sydost om vägarna inom det potentiella verksamhetsområdet, se Figur 2.

Fastigheten Gotland Bunge Stucks 1:368 utgörs av fyra delområden. SMA har tagit fram ett potentiellt verksamhetsområde och ett potentiellt brytområde som ligger inom två av de fyra delområdena, se Figur 3. Med undersökningsområde avses det stora område där inventeringar och utredningar utförs, det vill säga även utanför fastighetsgränsen.

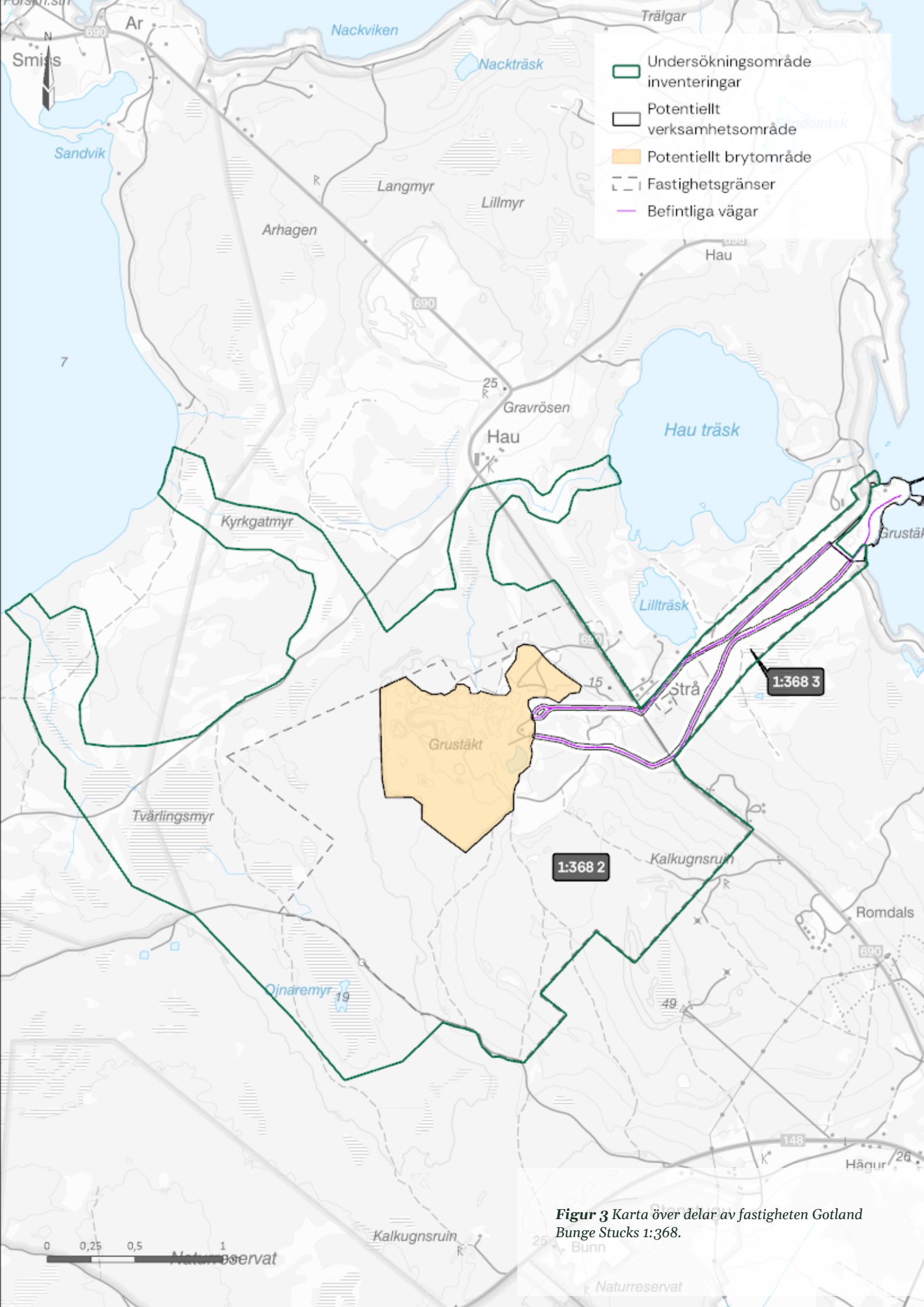
Kalkbrytning kan bli aktuellt inom delar av delområde Gotland Bunge Stucks 1:368 2. Med potentiellt brytområde avses i den här samrådshandlingen den del av fastigheten Gotland Bunge Stucks 1:368 2 som kan bli aktuell för kalkbrytning, det vill säga det potentiella brytområdet som visas i Figur 3. Kalkbrytning planeras enbart inom det potentiella brytområdet, inte inom resterande delar av verksamhetsområdet.

Den planerade verksamheten även andra delar än den kalkbrytning som planeras inom det potentiella brytområdet som exempelvis transporter mellan SMA:s hamn i Strå och brytområdet, se avsnitt 2.3 *Verksamhetsbeskrivning*. SMA:s hamn i Strå och SMA:s transportväg till hamnen, ligger inom delområdet Gotland Bunge Stucks 1:368 3. Hamnen har ett aktuellt tillstånd, M2858-08, och omfattas inte av denna ansökan. Potentiellt verksamhetsområde omfattar därför dels potentiellt brytområde, men även delar av fastighetens delområde 3 med anledning av att transporter till och från hamnen sker där.

Verksamheten kommer utformas så att påverkan på naturvärden så långt som möjligt undviks och begränsas. SMA kommer att undersöka och utreda vilka skyddsåtgärder gentemot naturmiljöer och arter som är relevanta att vidta, inom eller utanför verksamhetsområdet.

- Undersökningsområde inventeringar
- Potentiellt verksamhetsområde
- Potentiellt brytområde
- Fastighetsgränser
- Befintliga vägar

Figur 3 Karta över delar av fastigheten Gotland Bunge Stucks 1:368.

2.2 Förutsättningar och behov

I Stucks kalkbrott finns kalksten av hög kvalitet och renhet som är lämplig för kalcinering, det vill säga framställning av bränd kalk. Mängden kalksten lämplig för kalcinering uppgår inom fyndigheten till minst cirka 300 miljoner ton och fyndigheten utgör därmed en viktig tillgång för Sveriges behov. Det inhemska behovet av bränd kalk är idag större än utbudet vilket medför att bränd kalk idag importeras. Bränd kalk används exempelvis vid tillverkning av järn och stål, cellulosatillverkning, rening av vatten och rökgaser samt inom gruvindustrin.

2.3 Verksamhetsbeskrivning

SMA utreder förutsättningarna för fortsatt brytning i djupled inom befintligt täktområde.

Verksamheten kommer att medföra avbaning, borrar, sprängningsarbeten, schaktning, krossning, siktnings och uppläggning. Borrar sker med hjälp av borrhög med syfte att ladda sprängmedel. Därefter sker sprängning. Sprängningen utförs med ett antal millisekunders fördröjning mellan varje borrhåldetonation för att reducera buller och vibrationer. Ett flytande sprängmedel används i huvudsak, minimalt med patronerat sprängmedel och dynamit används. Krossning och siktnings sker med hjälp av anläggningar inom verksamhetsområdet som drivs med el från stamnätet.

Kalkstenen transporteras cirka 2,6 kilometer till SMA:s egen hamn i Strå (inom fastigheten Gotland Bunge Stucks 1:368 3). Transporten till hamnen sker på egen väg som korsar väg 690. SMA har tidigare utrett alternativet att anlägga ett transportband mellan tåkten och hamnen för transporten av kalkstenen. Alternativet har dock avfärdats på grund av att det skulle kräva ianspråktagande av mark inom Natura 2000-området Bästeträsk. Transporten från tåkten till hamnen kommer därför att ske med lastbärande fordon, exempelvis lastbil. Transporterna med lastbärande fordon kommer att ske på den södra befintliga vägen inom verksamhetsområdet. Den norra befintliga vägen inom verksamhetsområdet kommer att användas av personbilar, men kommer inte att användas för transport av kalksten. I hamnen sker slutsortering, lagring och utlastning till fartyg. Alla transporter av sprängsten inom tåkten, från sprängplatser till kross, utförs med truckar. Inom potentiellt brytområde finns idag en tankplats för tåktens fordon. All tankning av fordon kommer att ske på en tät yta med möjlighet att samla upp eventuellt spill. Saneringsutrustning för uppsamling av spill placeras i anslutning till tankplatsen.

För att möjliggöra brytning i tälten behöver nederbörd och inträngande grundvatten bortledas. Hur länshållningsvatten bäst hanteras kommer utredas närmare som en del i arbetet med att ta fram tillståndsansökan. Idag finns en vattenledning som går från den befintliga tälten, längs med den södra vägen inom verksamhetsområdet, ut till Östersjön. Ledningen används i dagsläget för att pumpa länshållningsvatten från tälten till Östersjön. Ledningen planeras att behållas som den är idag.

Ansökan planeras omfatta brytning under cirka 30 år. Den planerade brytvolymen är maximalt två miljoner ton per år, med en total brytvolymer om 45 miljoner ton.

2.3.1 Seveso

Under tillståndsprocessen kommer det att utredas om sprängmedel kommer att förvaras i tältområdet i den omfattning att verksamheten därmed klassas enligt Seveso-lagstiftningen. Samråd enligt Seveso-lagstiftningen omfattas därför av samrådet. Samrådet i denna del syftar till att utreda vilka omgivningsfaktorer som kan påverka säkerheten vid verksamheten så att hänsyn kan tas till dessa i verksamhetens säkerhetsarbete. Ett alternativ till att förvara sprängmedel inom tälten är att anlita en leverantör som ombesörjer hantering av sprängmedel och utför sprängning. Närmaste Sevesoanläggning finns drygt 9 kilometer från potentiellt verksamhetsområde vid KPAB:s verksamhet vid Storugns, Lärbo.

3 Förutsättningar och förväntade miljöeffekter

Följande avsnitt beskriver den planerade verksamhetens förutsättningar utifrån olika miljöaspekter. Miljöeffekterna kommer att utredas vidare och beskrivas i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

3.1 Planförhållanden och markanvändning

Det potentiella verksamhetsområdet omfattas inte av detaljplan (Region Gotland, u.å.). I Region Gotlands gällande översiktsplan som antogs i februari 2025 finns en markanvändningskarta där det potentiella brytområdet är inritat som befintlig verksamhet och dess närmaste omgivningar som befintligt samt nytt naturområde. Mellan Bästeträsk och Fårösund finns två nya grönstråk inritade i översiktsplanen som genomkorsar det potentiella verksamhetsområdet. Syftet med grönstråken är att koppla samman Fårösund med den föreslagna nationalparken Bästeträsk. Enligt översiktsplanen föreslår Regionen att Stucks helt eller delvis undantas från område av riksintresse för mineral. Samtidigt anges i generella termer att pågående täktverksamheter ska prioriteras framför att ta ny obruten mark i anspråk. Översiktsplanen är antagen och vann laga kraft i mars 2025 (Region Gotland, 2025).

År 2020 påbörjades ett arbete med att bilda en nationalpark kring Bästeträsk. Ett förslag till utformning av nationalparken remitterades av Naturvårdsverket år 2024. Under 2025 färdigställdes förslaget och i augusti 2025 lämnades förslaget över från Naturvårdsverket till regeringen. Den antagna översiktsplanen är förenlig med förslaget om nationalparken. Stora delar av det föreslagna området för Bästeträsk nationalpark angränsar till det potentiella verksamhetsområdet. Ett beslut om att bilda en ny nationalpark tas av regeringen efter riksdagens godkännande. Ett sådant beslut har ännu inte tagits. 13 januari 2026 publicerade regeringen propositionsförteckningen för våren 2026 som redovisar vilka propositioner som regeringen planerar att lämna till riksdagen under resterande mandatperiod. Bästeträsks Nationalpark fanns inte med i propositionsförteckningen. Något beslut om nationalparken förväntas därmed inte tas under våren 2026 (Länsstyrelsen Gotlands län, u.å.). När ett beslut kan komma att fattas gällande nationalparken är i dagsläget inte känt.

Preliminär miljöbedömning

En fortsatt och utökad täktverksamhet vid Stucks bedöms preliminärt kunna medföra ökade störningar i form av emissioner (exempelvis buller, ljusförorening, damning, markvibrationer och luftstötar) in i delar av det område som utreds för nationalparksbildning. Verksamheten bedöms även försvåra bildandet av nya grönstråk mellan Fårösund och den planerade nationalparken enligt förslag i översiktsplanen.

3.2 Lokalsamhälle och boendemiljö

Närmaste boendemiljöer finns i Strå, cirka 320 meter öst om det potentiella brytområdet. Till verksamhetsområdet tillhör vägar som går mellan brytområdet och hamnen. Närmaste bostad ligger cirka 30 meter norr om servicevägen. Servicevägen kommer användas för trafik av personbilar. Transporter med lastbärande fordon kommer att ske på den andra vägen inom verksamhetsområdet, som ligger cirka 150 meter från närmsta bostadshus. Närmaste samhälle är Fårösund, cirka två kilometer sydost om det potentiella verksamhetsområdet och cirka tre kilometer sydost om det potentiella brytområdet. Fårösund, som är den nordligaste tätorten på Gotland, har cirka 800 invånare.

3.2.1 Buller

Verksamheten kommer att medföra buller. Buller uppstår i samband med kalkbrytningen, av bland annat sprängning, lastning, av kross-, sikt-, och arbetsmaskiner. Även transporterna till och från takten medför buller. Verksamheten förväntas kunna innehålla riktvärden för industribuller och trafikbuller.

3.2.2 Damning och luftmiljö

Verksamheten kommer att medföra damning. Damningen förväntas uppstå och spridas genom luften i samband med sprängning, lastning, krossning och transporter. De största källorna till damning är krossning och transporter inom det potentiella verksamhetsområdet.

Andra utsläpp till luft förväntas även uppstå från transporter både inom och utanför potentiellt verksamhetsområde.

3.2.3 Markvibrationer, stenkast och luftstötar

Markvibrationer, mindre stenkast och luftstötar kommer att uppstå i samband med sprängning. Markvibrationerna har framför allt en påverkan i direkt anslutning till sprängningen, där sprickbildning i berget kan uppstå.

Luftstötarna kan upplevas på ett större avstånd och till exempel orsaka skallrande fönsterrutor.

Preliminär miljöbedömning

En fortsatt täktverksamhet vid Stucks bedöms medföra störningar och emissioner som påverkar boendemiljön negativt, främst för boende i Strå. Ett ökat transportflöde över väg 690 kan också medföra viss påverkan på lokalsamhället.

3.3 Områden av riksintresse och skyddade områden

Stora delar av det potentiella verksamhetsområdet ligger inom riksintresseområde för mineral samt för naturvård. Det potentiella verksamhetsområdet innefattas även i det riksintresse för rörligt friluftsliv som omfattar hela Gotland. Verksamhetsområdet angränsar även till ett riksintresseområde för friluftsliv, Bästeträsk med omnejd.

Vägarna inom det potentiella verksamhetsområdet ligger inom Natura 2000-området Bästeträsk, se avsnitt 3.3.1 *Natura 2000-områden*. Övriga delar av det potentiella verksamhetsområdet ligger utanför men i direkt anslutning till Natura 2000-området, se Figur 5.

På Gotland gäller det generella strandskyddet inom 100 meter från strandkant och omfattar samtliga naturliga sjöar och vattendrag samt kusten. Ett utökat strandskydd inom 300 meter från strandkant gäller längs stora delar av den gotländska kusten (Region Gotland, 2024).

I tabell 1 och Figur 4 redogörs för områden av riksintresse enligt miljöbalkens tredje och fjärde kapitel i närområdet till det potentiella verksamhetsområdet. Rörligt friluftsliv omfattar hela kartområdet och visas inte i kartan. Natura 2000 områden redovisas dock separat i figur 5 och tabell 1.

I det potentiella verksamhetsområdets omgivning finns även flera andra typer av områdesskydd, såsom naturreservat, vattenskyddsområden och byggnadsminnen, se Figur 6 och tillhörande tabell 2.

RIKSINTRESSEN OCH ANDRA SKYDDADE OMRÅDEN

Riksintressen är geografiska områden, utpekade för att de innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter. Områden av riksintresse kan syfta till att bevara ett värde eller prioritera ett område för exploatering men kan också vara utpekade för en viss typ av användning såsom yrkesfiske eller rennäring.

Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden inom hela EU och klassas som riksintressen enligt 4 kap. 1 § och 8 § miljöbalken. Dessa områden innehåller arter eller naturtyper som är särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv (Naturvårdsverket, 2024b).

Naturresevat skyddar, genom miljöbalken, utpekade naturområden mot exploatering och/eller bevarar eller återskapar naturmiljöer eller funktioner för friluftsliv (Naturvårdsverket, 2024a).

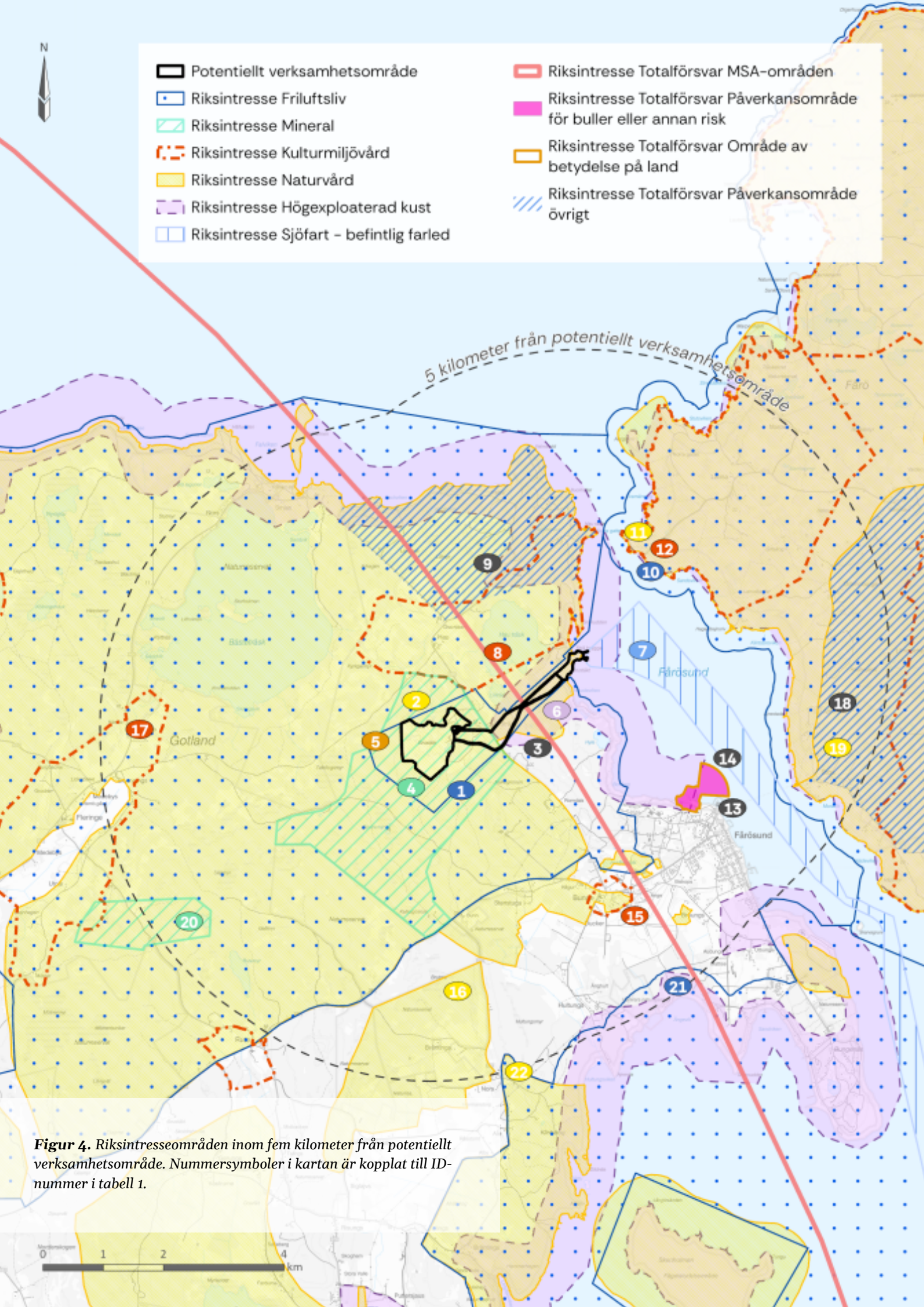
Naturvårdsavtal är tidsbegränsade avtal om att skydda mindre områden och tecknas mellan staten eller kommuner och markägare. Det används främst för att skydda skogar med höga biologiska eller sociala värden (Naturvårdsverket, 2024c).

Byggnader som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde eller som ingår i ett bebyggelseområde av synnerligen högt kulturhistoriskt värde kan enligt kulturmiljölagen (KML) skyddas som ett byggnadsminne. Byggnader förklaras som byggnadsminnen av länsstyrelsen (Boverket, 2024a).

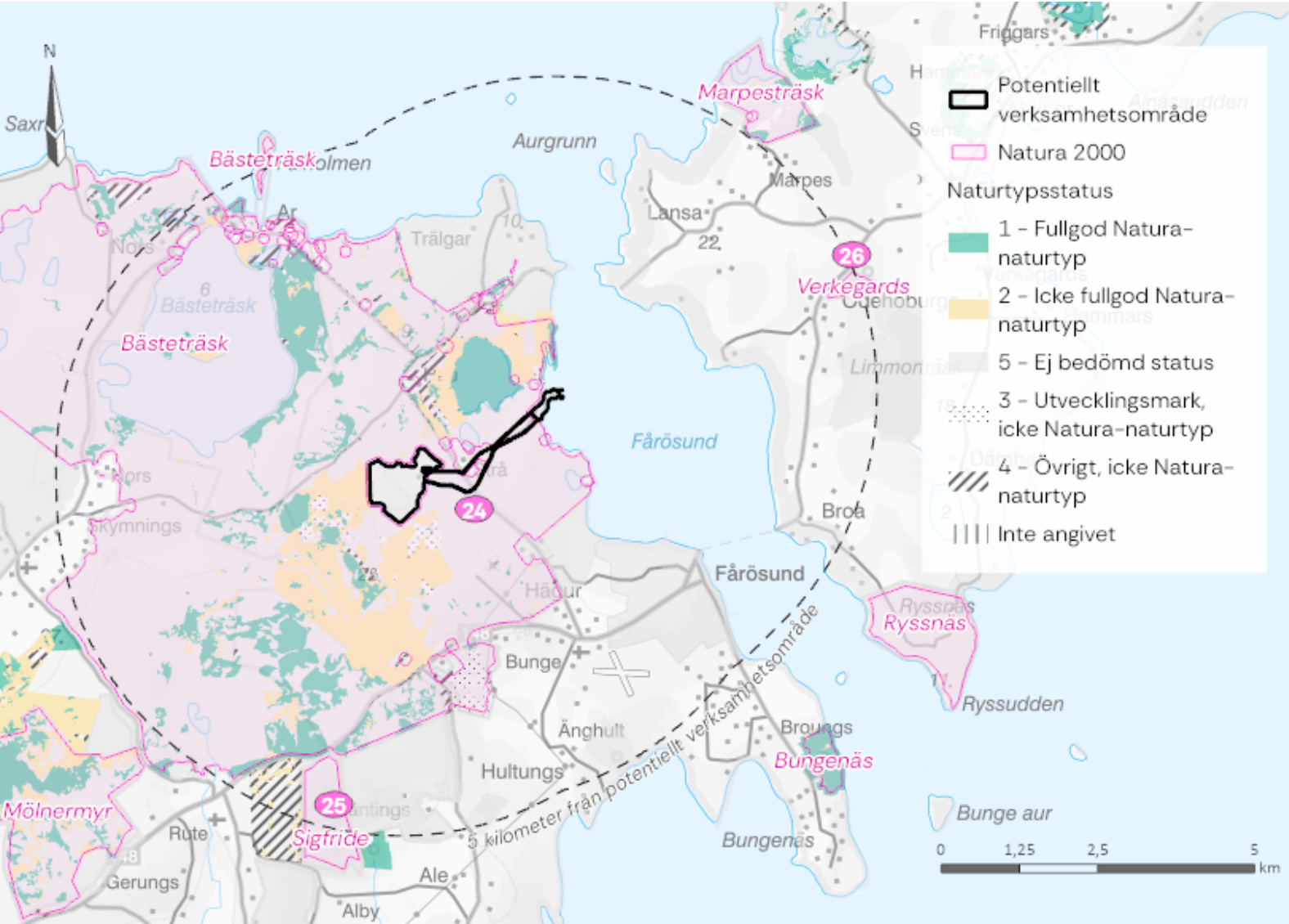
Kyrkliga kulturminnen är generellt skyddade enligt kulturmiljölagen om de är uppförda före 1940 och omfattar bland annat kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser (Boverket, 2024b).

Vattenskyddsområden är mark- eller vattenområden som av kommunen eller länsstyrelsen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma utnyttjas som vattentäkt (Havs och Vatten myndigheten, 2020).

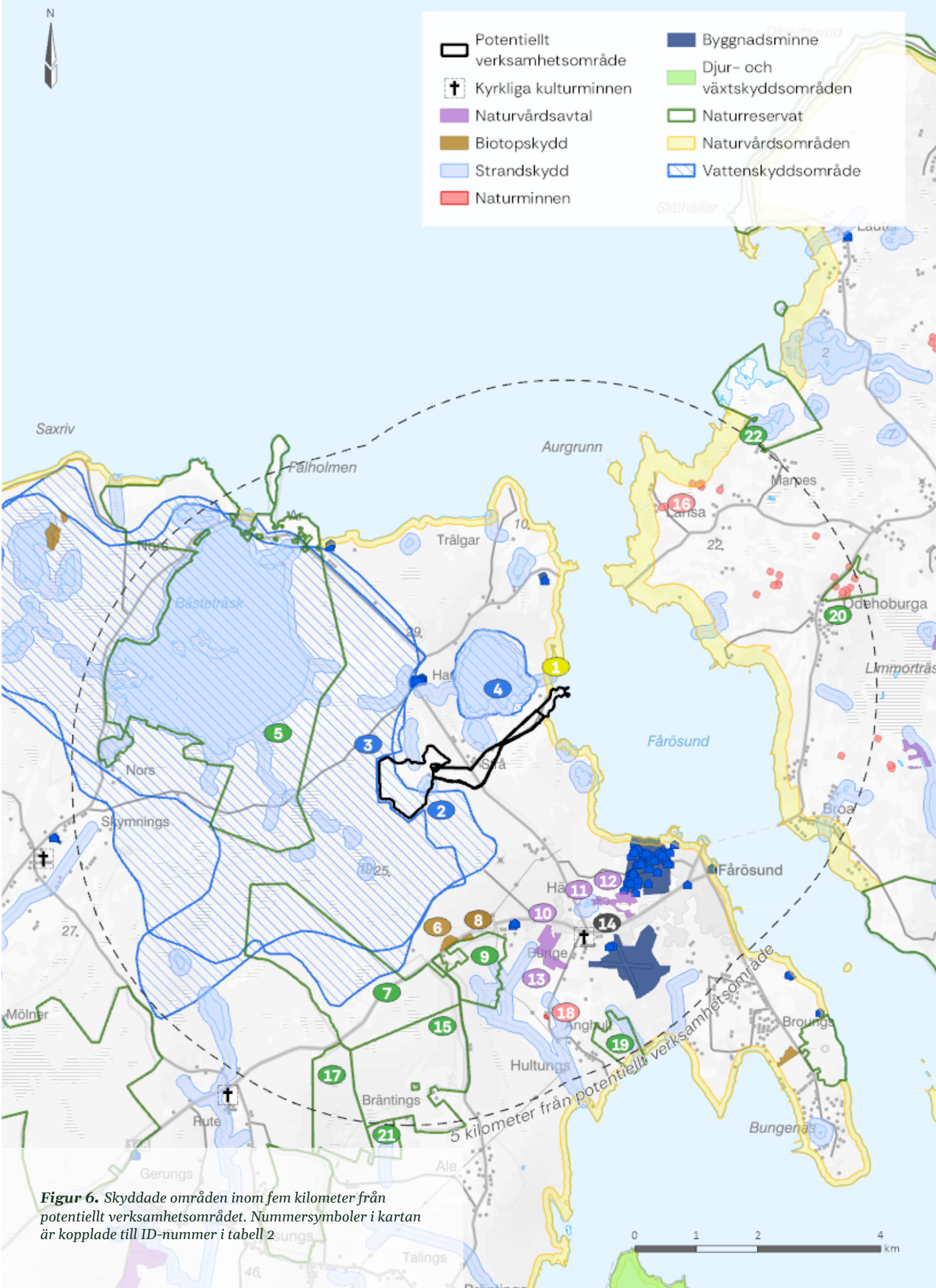
Figur 5. Natura 2000-områden inom fem kilometer från potentiellt verksamhetsområde. Nummersymboler i kartan är kopplat till ID-nummer i tabell 1.

Tabell 1. Riksintresseområden inom fem kilometer från potentiellt verksamhetsområde. ID-nummer i tabellen är kopplat till nummer i kartan, Figur 4 och Figur 5.

ID	Namn	Skydd	Avstånd från potentiellt verksamhetsområde
1	Bästräsk med omnejd	MB kap 3 Riksintresse friluftsliv	Angränsande
2	Bästräsk med omgivning	MB kap 3 Riksintresse naturvård	Inom och angränsande
3	Visby flygplats	MB kap 3 Riksintesse totalförsvaret MSA-område	Inom och angränsande
4	Rute-Stucks	MB kap 3 Riksintesse mineral	Inom och angränsande
5	Gotland	MB kap 4 Riksintesse rörligt friluftsliv	Inom och angränsande
6	Gotlands kust samt, Fårö, Östergarn och Sudret	MB kap 4 Riksintesse för högexploaterad kust	Inom och angränsande
7	Inloppet till Fårösund (Södra Gattet)	MB kap 3 Riksintesse sjöfart - befintlig farled	Angränsande
8	Hau	MB kap 3 Riksintesse kulturmiljövård	0,2 kilometer
9	TM0519	MB kap 3 Riksintesse totalförsvaret påverkansområde övrigt	1,2 kilometer
10	Fårö	MB kap 3 Riksintesse friluftsliv	1,4 kilometer
11	Nordvästra Fårö	MB kap 3 Riksintesse naturvård	1,7 kilometer
12	Lansa-Marpes	MB kap 3 Riksintesse kulturmiljövård	1,7 kilometer
13	Fårösunds hamn	MB kap 3 Riksintesse totalförsvaret - område av betydelse på land	2,5 kilometer
14	Fårösunds hamn	MB kap 3 Riksintesse totalförsvaret - påverkansområde för buller eller annan risk	2,5 kilometer
15	Bunge	MB kap 3 Riksintesse kulturmiljövård	2,8 kilometer

16	Bräntings	MB kap 3 Riksintresse naturvård	3,1 kilometer
17	Fleringebygden	MB kap 3 Riksintresse kulturmiljövård	3,9 kilometer
18	TM0580 Södra Fårö	MB kap 3 totalförsvar påverkansområde övrigt	3,9 kilometer
19	Södra Fårö	MB kap 3 Riksintresse naturvård	4,7 kilometer
20	Fleringe	MB kap 3 Riksintresse mineral	4 kilometer
21	Nordöstra Gotlands kust och skärgård	MB kap 3 Riksintresse friluftsliv	4,6 kilometer
22	Nordöstra Gotlands klintar och raukområden	MB kap 3 Riksintresse naturvård	3,9 kilometer
23	Bästeträsk	MB kap 4 Riksintresse Natura 2000 & MB 7 kap	Inom och angränsande
24	Sigfride	MB kap 4 Riksintresse Natura 2000 & MB 7 kap	3,9 kilometer
25	Verkegårds	MB kap 4 Riksintresse Natura 2000 & MB 7 kap	4,4 kilometer

Tabell 2. Skyddade områden inom fem kilometer från potentiellt verksamhetsområde. ID-nummer i tabellen är kopplat till nummer i kartan, Figur 6.

ID	Namn	Skydd	Avstånd från potentiellt verksamhetsområde
1	Gotlandskusten	Naturvårdsområde	Inom och angränsande
2	Fleringe, Bäste träsk	Vattenskyddsområde	Inom och angränsande
3	Bästräsk vattenskyddsområde	Vattenskyddsområde	Angränsande
4	Fleringe, Hau träsk	Vattenskyddsområde	0,2 kilometer
5	Bästräsk	Naturreservat	1,2 kilometer
6	Äldre sandskogar	Biotopskydd	2 kilometer
7	Bräntings haid	Naturreservat	2 kilometer
8	Äldre sandskogar	Biotopskydd	2,1 kilometer
9	Bluttmo-Gildarshagen	Naturreservat	2,2 kilometer
10	Kulturmark, hage, skogsbete	Naturvårdsavtal	2,5 kilometer
11	Kulturmark, hage, skogsbete	Naturvårdsavtal	2,6 kilometer
12	Kulturmark, hage, skogsbete	Naturvårdsavtal	2,6 kilometer
13	Kulturmark, hage, skogsbete	Naturvårdsavtal	2,8 kilometer
14	Bunge 139	Kyrkligt kulturminne	3 kilometer
15	Bräntings	Naturreservat	3,1 kilometer
16	Blåkråketallar	Naturminne	3,3 kilometer
17	Sigfride	Naturreservat	3,8 kilometer
18	Raukområde	Naturminne	3,9 kilometer
19	Hamrar	Naturreservat	4,2 kilometer
20	Verkegårds	Naturreservat	4,3 kilometer
21	Nors	Naturreservat	4,9 kilometer
22	Marpes	Naturreservat	5 kilometer

3.3.1 Natura 2000-områden

Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden inom EU och klassas sedan den 1 juli 2001 som riksintressen enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken.

Områden som klassas som Natura 2000-områden innehåller arter eller naturtyper som anses särskilt skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv (Naturvårdsverket u.å.). Ett Natura 2000-område ingår i en eller flera av kategorierna SPA (Special Protection Area), SCI (Sites of Community Interest) eller SAC (Special Area of Conservation). SPA-områden är skyddade enligt fågeldirektivet medan SCI och SAC är utpekade i enlighet med art- och habitatdirektivet (Naturvårdsverket, 2017). Mer information om fågel- respektive art- och habitatdirektivet finns i faktarutor i avsnitt 3.6 *Fridlysta arter och naturvårdsarter*.

Vägarna mellan den befintliga tåkten och SMA:s hamn ligger inom Natura 2000-området Bästeträsk (SCI), som är 6 540,5 hektar stort, se Figur 5. Övriga delar av det potentiella verksamhetsområdet ligger utanför, men angränsar till Natura 2000-området Bästeträsk (SCI), se Figur 5. Inom Natura 2000-området Bästeträsk finns stora sammanhängande områden av skyddsvärd natur så som alvar, trädklädda betesmarker, rikkärr, karsthällmarker och basiska berghällar. Området är utpekat för skydd av ett stort antal naturtyper samt arterna kalkkärrsgrynsnäcka, smalgrynsnäcka, stensimpa, barbastell, grön sköldmossa, nipsippa, kalkkrassing, gulyxne, Avarönn (aggregat) och styv kalkmossa (Länsstyrelsen Gotlands län, 2021).

Inom fem kilometer från det potentiella verksamhetsområdet finns ytterligare två utpekade Natura 2000-områden: Sigfride som ligger cirka 3,9 kilometer från det potentiella verksamhetsområdet samt Verkegårds som ligger cirka 4,4 kilometer från det potentiella verksamhetsområdet.

Preliminär miljöbedömning

Inget nytt ianspråktagande av mark inom Natura 2000-området bedöms bli aktuellt och mycket begränsad påverkan på utpekade arter i Natura 2000-området förväntas, då brytningen endast utökas i djupled, inte i sidled. Verksamheten bedöms därmed preliminärt inte medföra en sådan påverkan på Natura 2000 som kräver tillstånd enligt 7 kap 29 § MB. Viss påverkan kan även uppstå inom vattenskyddsområde i form av ändrade hydrologiska förhållanden inom och nära tåkten.

3.4 Landskapsbild

Omgivningarna närmast det potentiella verksamhetsområdet består av ett varierande skogslandskap, med omväxlande hållmarkstallskog, alvarmarker, berghällar och våtmarksområden. Det varierade landskapet öppnas upp vid Bästeträsk, Gotland största sjö, cirka 1,7 kilometer nordväst om det potentiella verksamhetsområdet.

Det befintliga kalkbrottet Bunge Stucks har varit en del av, och präglat, omgivningarna under nära 100 år. Det utgör ett avbrott mot det kringliggande landskapet. Kalkbrottet är huvudsakligen fritt från vegetation, men det finns även plana ytor och brottskanter där vegetation har etablerat sig spontant. Vissa jordslänter har till exempel en förhållandevis frodig vegetation av ruderväxter. Erosion och vegetationsetablering i brottskanter minskar kontrasten mellan kalkbrottet och den kringliggande naturen något. Täkten är synlig endast för den som passerar nära den.

Efter att kalkbrytningen i Bunge Stucks avslutas kommer kalkbrottet att efterbehandlas i etapper. I samband med efterbehandlingen kommer delar av kalkbrottet att vattenfyllas, när länshållningen upphör. En efterbehandlingsplan, med syfte att skapa värden för både växt- och djurliv och värden för rekreation och friluftsliv, kommer att tas fram.

Preliminär miljöbedömning

En fortsatt kalkbrytning vid Stucks bedöms medföra en mycket begränsad förändring av landskapsbilden. Påverkan är begränsad genom att täktverksamheten ska bedrivas inom befintligt täktområde, genom att täkten omges av skogliga miljöer som hindrar insyn från längre avstånd samt att befintliga vägar kommer nyttjas för transporter.

3.5 Naturmiljö

Det potentiella verksamhetsområdet utgörs till största delen av utbruten kalkstenstäkt, vägar och upplag av avbaningsmassor. Större delen av området saknar helt vegetation och hyser inget naturvärde. I de delar som inte påverkats på senare år har viss växtlighet återvänt, mestadels i form av ruderväxter. I de äldsta täktdelarna och i gränsområdena ovanför pallkanten, liksom utmed vägarna ner till hamnen, finns dock även inslag av mer välutvecklad vegetation inklusive vissa fridlysta och/eller rödlistade arter. Det potentiella verksamhetsområdet omges av ett variationsrikt kalkhedslandskap inom Natura 2000-området Bästeträsk. Här finns en mångfald av naturtyper som förekommer i mosaik med varandra: yngre och äldre barrskogsbestånd, öppna hållar och alvarmarker, karstformer, kärr, fukthedar och alvarvätar. Omfattande inventeringar har genomförts under

2025 för att kartlägga naturvärden och artförekomster inom det potentiella verksamhetsområdet samt i det omgivande landskapet.

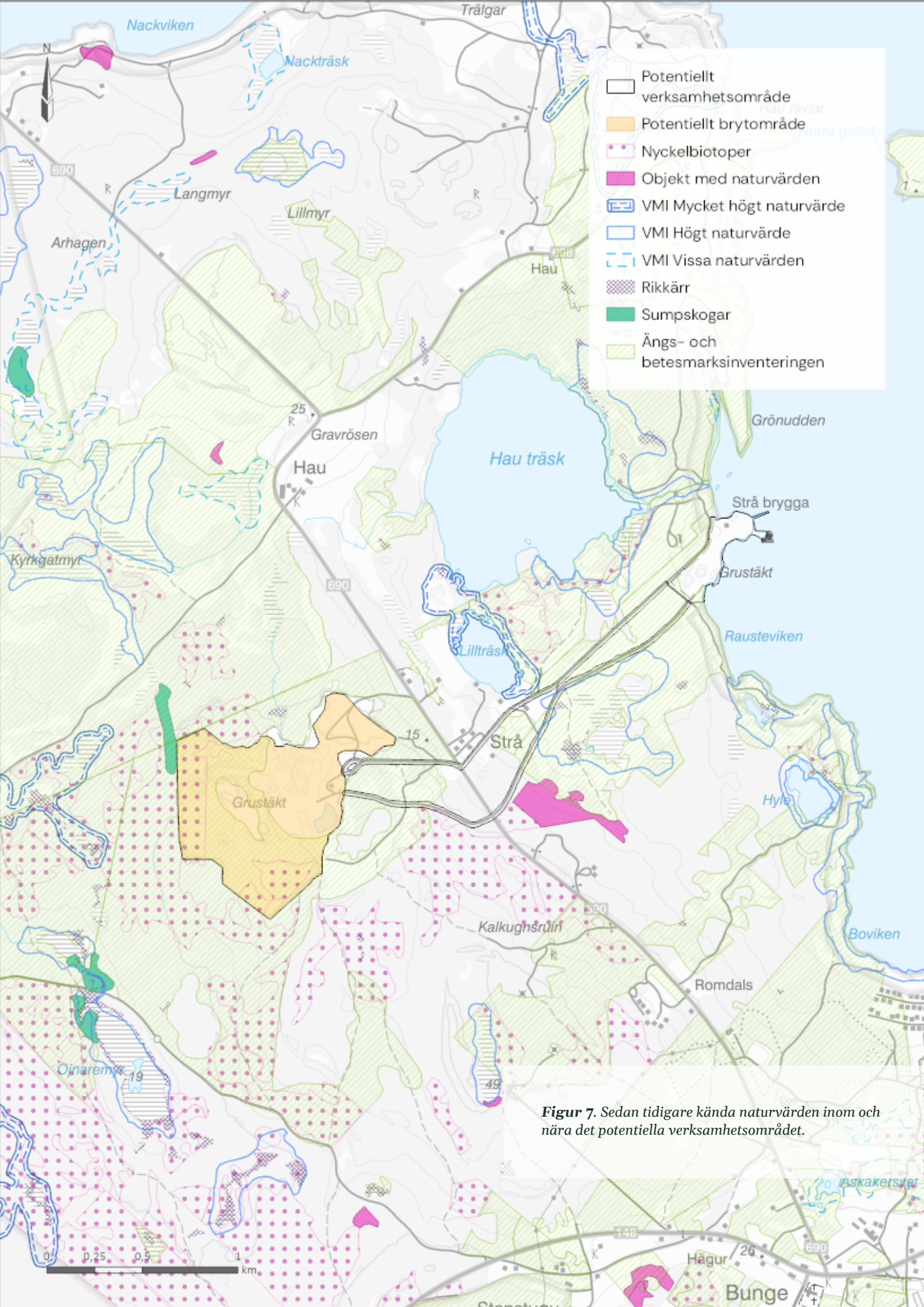
Naturvärdesinventeringen har visat att området som omger tåkten till största delen hyser högt eller högsta naturvärde. De höga naturvärdena är framför allt knutna till naturtyper som kalkhällmarker, alvar, fuktängar och glesa, äldre tallbestånd. Generellt är naturmiljöerna välutvecklade och har lång kontinuitet, trots att viss störning har förekommit genom åren i form av skogsbruk, småskalig kalkbrytning och dikningar. Ett mycket stort antal naturvårdsintressanta arter förekommer i de välutvecklade naturmiljöerna som omger tåkten, se avsnitt 3.6 *Fridlysta arter och naturvårdsarter*.

Runtomkring det potentiella verksamhetsområdet finns flera utpekade nyckelbiotoper, objekt som är utpekade i våtmarksinventeringen, sumpskogar och rikkärr, se Figur 7. De utpekade nyckelbiotoper som överlappar med det potentiella brytområdet är idag utbrutna och hyser inga naturvärden. Inom fastigheten finns två objekt som är utpekade i ängs- och betesmarksinventeringen. De delar av objekten som överlappar med det potentiella brytområdet är idag utbrutna och saknar naturvärden.

Det potentiella verksamhetsområdet ligger inom riksintresse för naturvård. Vägarna inom det potentiella verksamhetsområdet ligger inom Natura 2000-området Bästeträsk, medan övriga delar av det potentiella verksamhetsområdet ligger utanför, men i angränsning till Natura 2000-området Bästeträsk. Kring det potentiella verksamhetsområdet finns också naturreservat och naturvårdsområden. Läs mer om detta i avsnitt 3.3 *Områden av riksintresse och skyddade områden*.

Preliminär miljöbedömning

En fortsatt täktverksamhet vid Stucks, inom befintligt täktområde, medför negativa effekter för de livsmiljöer som har hunnit uppstå i kantzoner och i tåktens äldre delar vilka i dagsläget hyser vissa förekomster av naturvårdsintressanta arter, även om påverkansgraden från täktverksamheten är hög. Verksamheten bedöms även kunna medföra en begränsad negativ påverkan på de miljöer av högt naturvärde som omger tåkten. Verksamheten ger upphov till emissioner som buller, ljusföroreningar, damning, markvibrationer och luftstötar vilket kan påverka de omgivande naturmiljöerna. Kanteffekter kring tåkten, så som ökad exponering för sol och vind i tidigare skyddade miljöer, kan också påverka naturmiljöernas funktionalitet för vissa arter. Vidare kan indirekt påverkan uppstå genom ändrade hydrologiska förhållanden i tåktens omgivning.

Figur 7. Sedan tidigare kända naturvärden inom och nära det potentiella verksamhetsområdet.

3.6 Fridlysta arter och naturvårdsarter

Under 2025 genomfördes omfattande inventeringar inom och i ett stort område kring tåkten där förekomster av fridlysta arter, utpekade Natura 2000-arter, rödlistade arter, åtgärdsprogramarter, signalarter och andra naturvårdsintressanta arter registrerades. Fåglar inventerades genom linjetaxering på våren, insekter genom slaghåvning samt flera olika typer av insamlingsfällor under hela sommarhalvåret, kärlväxter, lavar och svampar genom att hela området gicks igenom under sommaren respektive hösten och fladdermöss genom användning av ljudboxar och handpejling. Utöver dessa bredare inventeringar genomfördes riktade inventeringar av vissa specifika arter där så bedömdes relevant. Således genomfördes riktade inventeringar av bland annat bergguv, hasselsnok, apollofjäril, svartfläckig blåvinge, styv kalkmossa och landmolluskerna kalkkärrsgrynsnäcka och smalgrynsnäcka.

Preliminära resultat från inventeringarna visar på mycket höga tätheter av fridlysta, rödlistade eller på andra sätt naturvårdsintressanta arter i de välutvecklade naturmiljöerna som omger tåkten. I hela undersökningsområdet förekommer uppemot 300 rödlistade arter (utifrån rödlistan 2020), varav en hel del är fridlysta. Inom det potentiella verksamhetsområdet förekommer betydligt färre arter, och de förekommer där i väldigt små antal eftersom livsmiljöerna är begränsade. Av de cirka 80 rödlistade arter som påträffats inom potentiellt verksamhetsområde utgör många rörliga arter av insekter, som sannolikt inte fortplantar sig inom området utan endast flyger förbi. Av fastsittande arter förekommer bland annat ett litet antal exemplar av fridlysta arter så som orkidéerna vit skogslilja, ängsnycklar, purpurknipprot, kärrknipprot, brudsporre, tvåblad och Sankt Pers nycklar, samt den i Natura 2000-området utpekade arten Avarönn (aggregat). I kanten av tåkten, inom det potentiella brytområdet, ovanför pallkanten, förekommer även de fridlysta fjärilarna apollofjäril och svartfläckig blåvinge, vilka då och då kan ses födosöka inom tåktområdet.

Resultaten från alla inventeringarna är under bearbetning och analys och kommer att sammanställas i inventeringsrapporter som ska utgöra underlag för tåktansökans miljökonsekvensbeskrivning. Under 2026 pågår utredningar kring hur tåktverksamheten mer i detalj kan utformas för att minimera påverkan på fridlysta eller på andra sätt naturvårdsintressanta arter.

Preliminär miljöbedömning

Utifrån vad som i utgångsläget är känt kring områdets naturmiljöer och artförekomster är bedömningen att en fortsatt täktverksamhet vid Stucks kommer att medföra en liten negativ påverkan på ett antal fridlysta och rödlistade arter. Merparten av det potentiella brytområdet hyser inga naturvärden alls, och där viss vegetation har återtagit mark i äldre delar av tåkten är tätheten av naturvårdsintressanta arter låg. Av de arter som påverkas är det en mycket liten andel av undersökningsområdets totala populationer som berörs, eftersom arterna förekommer betydligt mer talrikt utanför det potentiella brytområdet. Förutom det direkta ianspråktagandet av livsmiljöer så riskerar emissioner från verksamheten och indirekta effekter genom ändrade hydrologiska förhållanden i tåktens omgivning att medföra vissa negativa effekter för skyddade arter, beroende på hur verksamheten utformas. Verksamheten bedöms preliminärt inte behöva dispens från förbuden i artskyddsförordningen för att kunna genomföras.

ARTSKYDDSFÖRORDNINGEN

I artskyddsförordningen (2007:845) finns bestämmelser om fridlysning av vilda fåglar, andra djurarter samt av växtarter. Alla vilda fåglar omfattas av fridlysningsbestämmelserna. Till artskyddsförordningen hör två listor med arter, bilaga 1 och 2. Alla växt- och djurarter som är betecknade med bokstaven N eller n i förordningens bilaga 1, samt alla växt- och djurarter i bilaga 2 är fridlysta.

För växtarter innebär fridlysningen något förenklat att det är förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada de fridlysta växterna.

För fåglar innebär fridlysningen något förenklat att det är förbjudet att fånga eller döda vilda fåglar och att förstöra, skada, flytta, föra bort eller samla in vilda fåglars bon eller ägg. Det är också förbjudet att störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningstid om störningen påverkar artens population eller möjlighet att återupprätta populationen på en tillfredställande nivå.

För andra fridlysta djur innebär fridlysningen förenklat att det är förbjudet att fånga eller döda djuren och att förstöra eller samla in deras ägg eller bon. För vissa djur är det även förbjudet att störa djuren och skada eller förstöra deras fortplantningsområden och viloplatsar.

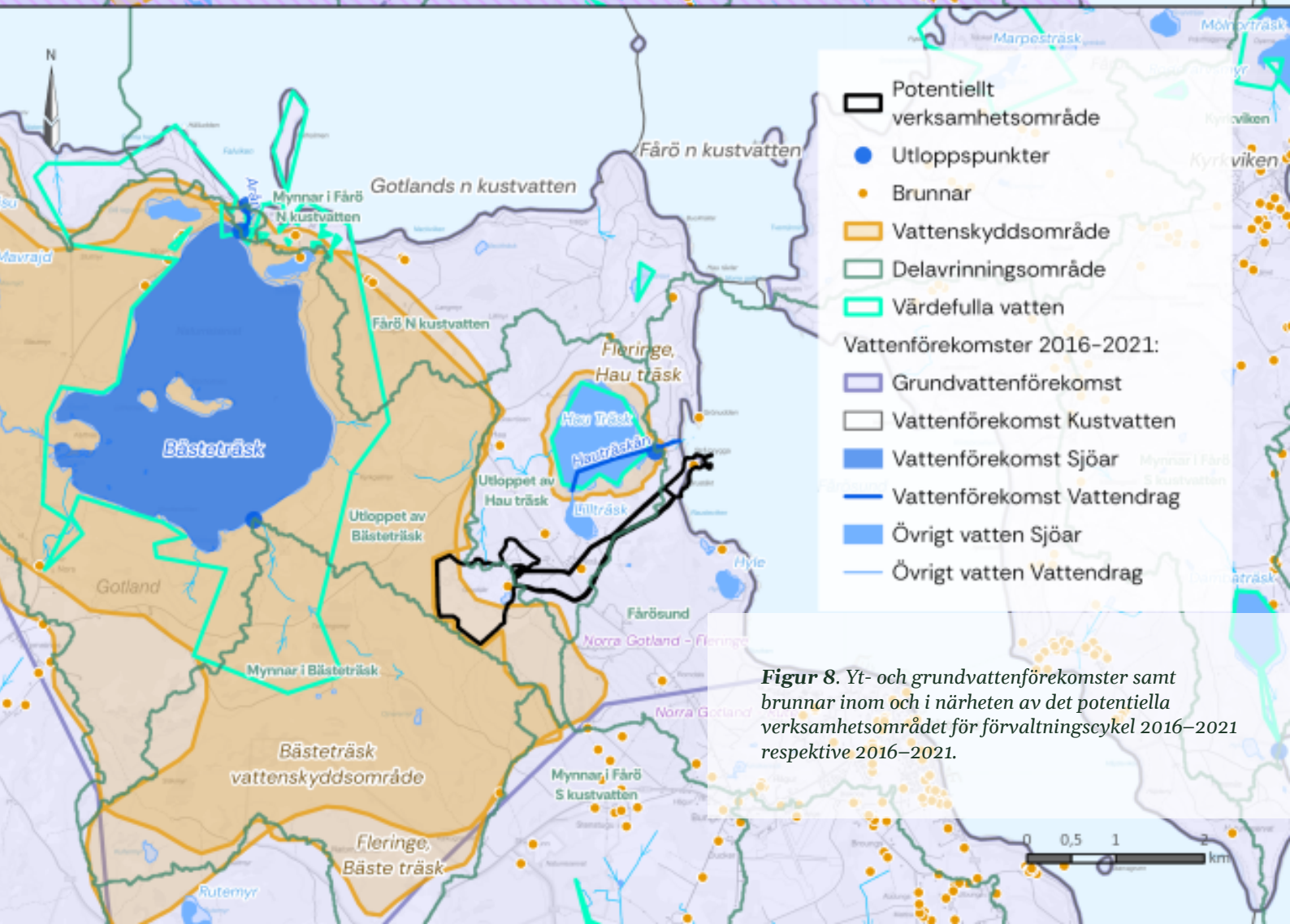
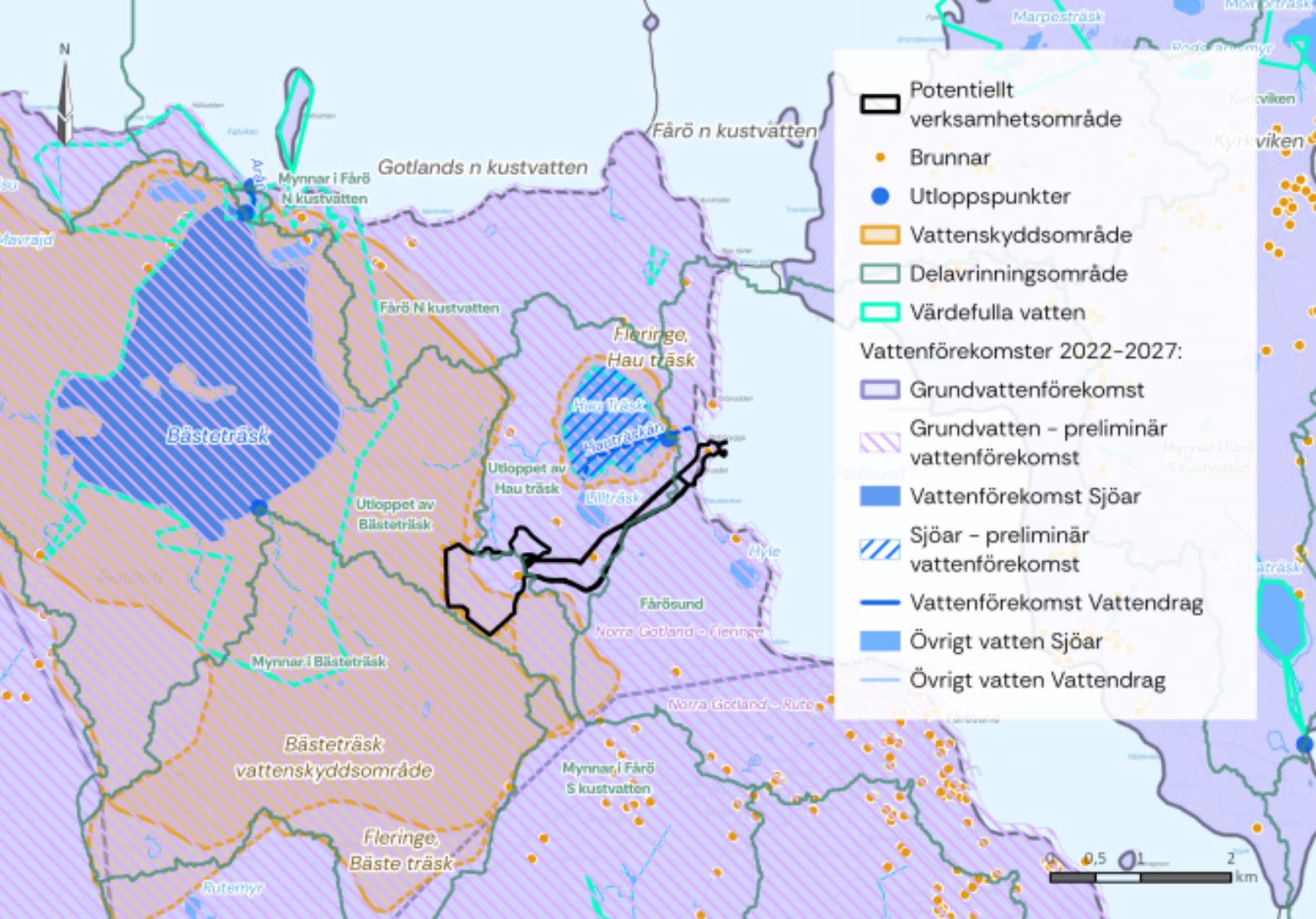
RÖDLISTAN

Artskyddsförordningen ska inte förväxlas med rödlistan. Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i vårt fall Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning. Att en art är rödlistad innebär inte att den omfattas av något lagligt skydd, utöver miljöbalkens allmänna hänsynsregler.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning: kunskapsbrist (DD), nationellt utdöd (RE), nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Arter i de tre sistnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter.

Den svenska rödlistan tas fram av ArtDatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet. Den senaste rödlistan publicerades 2020 och en ny väntas publiceras i mars 2026.

Rödlistan är ett viktigt hjälpmedel för att göra prioriteringar i arbetet med att nå Sveriges miljömål, däribland Ett rikt växt och djurliv.

Figur 8. Yt- och grundvattenförekomster samt brunnar inom och i närheten av det potentiella verksamhetsområdet för förvaltningscykel 2016–2021 respektive 2022–2027.

3.7 Geologi

Den gotländska berggrunden utgörs huvudsakligen av kalksten och mörkel med mindre inslag av sandsten. Dessa tre bergarter är alla bildade under silurtiden, för drygt 400 miljoner år sedan, genom att sediment lagrats på dåvarande havsbotten. Under dessa sedimentära bergarter finns urberg.

Kalkstenens egenskaper är avgörande för dess användningsområden. Utmärkande för kalkstenen i Stucks kalkbrott är låg svavelhalt med god hållfasthet vid bränning, vilket gör den speciellt lämplig för användning inom metallurgin vid stålframställning. Vid Stucks är berggrunden väl undersökt. Den består av både olika typer av kalksten och mörkelsten. Utifrån genomförda undersökningar i samband med prospektering och brytplanering är det känt att berggrunden i det potentiella brytområdet kan delas in i fyra enheter, som här beskrivs från överst till djupast enhet:

- Mycket ren krinoidéalksten, 8–30 meter mäktig, med inslag av mörkare lerinterkalationer
- Stromatoporoidéalksten och stromatoporoiderika fragmentkalkstenar, 5–20 meter mäktig
- Fragmentkalksten, 5–30 meter mäktig
- Mörkelsten

För att ytterligare bättre beskriva variationer i berggrundens sammansättning, och därmed även variationen i vattenförande förmåga inom och mellan de olika lagren, inom och runt en framtida täkt har geofysiska undersökningar gjorts med en metod som inte hade börjat nyttjas kommersiellt i Sverige vid tidpunkten för genomförandet av tidigare undersökningar, så kallad TEM. Undersökningar genomfördes med helikopterburen SkyTEM, fyrhjulsdragen tTEM och handburen TEM2go under sommaren 2025. Resultaten från undersökningarna håller för närvarande på att sammanställas och kommer att presenteras i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen, se avsnitt 4 *fortsatt arbete*.

3.8 Yt- och grundvatten

3.8.1 Förutsättningar grundvatten

På Gotland styrs grundvattenförhållandena huvudsakligen av den geologiska uppbyggnaden och de hydrometeorologiska förhållandena. Liksom tidigare nämnt består den gotländska berggrunden framför allt av mörkelsten och olika typer av kalksten, vilka har varierande sprickighet och därmed olika vattengenomsläpplighet. De hydrogeologiska förhållandena, gällande till exempel grundvattnets rörelser, är starkt knutna till vattengenomsläppligheten. Tidigare genomförda hydrogeologiska

undersökningar inom och i närheten av det potentiella brytområdet visar att berggrunden huvudsakligen är tät nedanför de cirka fem ytligaste metrarna där det finns mer omfattande sprickighet (Golder 2010). Mätning av grundvattennivåer har skett under flera års tid och sedan 2025 har de långa mätserierna kompletterats med nya borrhål och återupptagen mätning i många befintliga borrhål. Resultaten av mätningarna kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning, MKB.

3.8.2 Vattenförekomster

I närheten av det potentiella brytområdet finns både grundvattenförekomster, sjöar, vattendrag och kustvatten som omfattas av miljökvalitetsnormer, MKN, se Figur 8. Det potentiella brytområdet ligger inom grundvattenförekomsten Norra Gotland – Fleringe. Cirka 1,4 kilometer sydost om det potentiella brytområdet finns grundvattenförekomsten, Norra Gotland – Rute. I VISS senaste statusklassning bedömdes båda förekomsterna ha god kemisk status och god kvalitativ status. Det preliminära brytområdet ligger även inom en preliminär grundvattenförekomst, Lärbo Fårösund i den pågående förvaltningscykeln 2022–2027, se Figur 8. Preliminära vattenförekomster är vatten som ligger som förslag på att bli vattenförekomster i den pågående förvaltningscykeln. Den preliminär grundvattenförekomsten Lärbo Fårösund överlappar med grundvattenförekomsterna Norra Gotland – Fleringe och Norra Gotland – Rute.

Gällande ytvattenförekomster är de närmaste Bästeträsk cirka 1,7 kilometer nordväst om och Hauträskån cirka 800 meter nordost om det potentiella brytområdet. Nordost om det potentiella brytområdet ligger även Hau träsk och Lillträsk, två sjöar som i dagsläget inte omfattas av MKN. Hau träsk är dock utpekad som preliminär vattenförekomst i förvaltningscykeln 2022–2027 och kan således komma att omfattas av MKN i framtiden om ett sådant beslut tas, se Figur 8.

Vattenprover tas på flera ställen i både yt- och grundvatten för att få bättre kunskap om vattenkvaliteten och kommer att redovisas i kommande miljökonsekvensbeskrivning, MKB, se även avsnitt 4 *Fortsatt arbete*.

3.8.3 Vattenskyddsområden, våtmarker och brunnar

Det potentiella brytområdet överlappar delvis med ett äldre vattenskyddsområde för Bästeträsk som är utpekad av Länsstyrelsen Gotland, se Figur 6. Det potentiella brytområdet ligger även som närmast 36 meter från ytterligare ett vattenskyddsområde för Bästeträsk som är utpekad av Region Gotland. Bästeträsk är även utpekad som ett värdefullt vatten av Havs- och vattenmyndigheten.

I landskapet kring det potentiella brytområdet finns rikligt med våtmarker, varav många har omfattats av den nationella våtmarksinventeringen, VMI, se Figur 7.

I landskapet kring det potentiella brytområdet finns även brunnar, framför allt enskilda vattentäkter i anslutning till bostäder. Inom det potentiella brytområdet finns en brunn, som ligger inom den nuvarande täkten.

3.8.4 Avrinningsområden

Jämfört med de av SMHI interpolerade avrinningsområdena ligger huvuddelen av det potentiella brytområdet inom Bästeträsks avrinningsområde och en mindre del inom Hau träsks avrinningsområde. Bästeträsk är Gotlands största sjö och dricksvattentäkt för norra Gotland. Interpoleringen skiljer sig dock mycket från verkligheten då den inte tar hänsyn till existensen av befintlig täkt och kulverteringar vilket ger stor påverkan i den flacka topografin. Täktområdet, som har varit oförändrat i över ett decennium, avvattnas delvis till Hauträsk genom självfall och länshålls delvis genom pumpning direkt till Östersjön. Om länshållningen skulle upphöra skulle även detta vatten med tiden avrinna till Hauträsk avrinningsområde.

Preliminär miljöbedömning

Fortsatt täktverksamhet vid Stucks kan påverka så väl grundvatten som ytvatten, både inom brytområdet och i dess omgivningar.

Storleken på Bästeträsks avrinningsområde bedöms inte påverkas av det potentiella brytområdet som nu utreds. Fördelningen mellan vad som avrinner till Hauträsk och vad som pumpas till Östersjön kan dock komma att påverkas eller variera över tid. Liksom flödesvägar mellan täktområdet och Hauträsk.

Vid utökning eller fördjupning av täkter ökar grundvatteninläckaget med sänkta grundvattennivåer i omgivningarna som följd. Det kan i sin tur innebära minskad kapacitet för privata brunnar eller en indirekt påverkan genom minskad utströmning av vatten till terrestra ekosystem eller ytvatten. Därmed kan inte heller en indirekt påverkan inom Bästeträsks avrinningsområde uteslutas i detta skede.

Sker brytning till stora djup kan kemisk påverkan i form av uppkonung av djupt liggande saltvatten eller inträngning av saltvatten från havet uppkomma. Direkt påverkan på ytvattenkvantitet uppkommer om en utökad brytare förändrar storleken på berört avrinningsområde eller innebär att vatten via länshållning leds från ett avrinningsområde till ett annat. Ytvattnets kvalitet kan förändras i recipienten för länshållningsvatten. Typiskt är det mängden

suspenderat material och/eller kväveinnehåll från odetonerat sprängmedel som kan utgöra riskerna vid täktverksamhet.

Hydrologiska förhållanden och påverkan på yt- och grundvatten utreds i detalj inför kommande miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsansökan. Syftet med utredningarna är att kvantifiera effekterna, samt undersöka lösningar för att i första hand undvika och i andra hand minimera skador eller andra negativa effekter. De utredningar och aktiviteter som pågår är följande:

- Högupplöst topografisk modell. Modellen som inkluderar både det potentiella brytområdet och dess omgivning används för att förstå flödesriktningar. Verifieras med fältkartering.
- Borrhål. Inventering av gamla borrhål och borrhål av nya, både innanför och utanför det potentiella brytområdet. Borrhålsdjup anpassas utifrån de geofysiska resultaten. Flertalet av nya borrhål borrar som dubbelhål för att bättre kunna studera genomsläppligheten både i bergets ytligaste del och på djupet.
- Nivåmätningar i befintliga och nya borrhål samt urval av brunnar.
- Hydrauliska tester. Tidigare genomförda tester; provpumpningar, vattenförlustmätningar, smalhålpumpningar och slugtester kompletteras med vattenförlustmätningar och eventuellt ytterligare metodiker i alla nyborrade hål.
- Salthalter. Komplettering av tidigare genomförda undersökningar av kloridhalter.
- Vattenbalans och ytvattenpåverkan. Komplettera tidigare genomförda utredningar kopplat till vattenbalans i de ytvatten och våtmarker som finns i området. Korrigerad nederbörd, evapotranspiration och framtida klimatscenarion kommer att beräknas plats specifikt av SMHI. Alternativa vattenhanteringar kommer att inkluderas i utredningarna.
- Miljökvalitetsnormer, MKN. Utredning av påverkan på vattenförekomster som omfattas av MKN, både kvantitet och kvalitetsaspekter samt kopplade terrestra ekosystem.
- Vattenprover. Sammanställning av resultat av löpande vattenprovtagning och komplettering av ytterligare parametrar.
- Konceptualisering. Framtagande av en konceptuell modell som innehåller känd information om det studerade systemets egenskaper, till exempel topografi, nettonederbörd, utbredning av olika jordarter, typ av bergart, lagerföljd, värden på genomsläpplighet, observerade vattennivåer etcetera.
- Numerisk modell. Framtagande av en numerisk grundvattenmodell för att beräkna grundvattentryck, grundvattenflöde och transportprocesser.
- Skyddsåtgärder. Om det finns behov för att undvika skada på yt- och/eller grundvatten utformas i möjligaste mån skyddsåtgärder.

Omfattningen av dessa definieras med utgångspunkt i framtida täktutformning och identifierade naturvärden och ytvattenförekomster inom och nära det potentiella brytområdet.

- Efterbehandling. Plan utformas med utgångspunkt i planerad täktutformning.

3.9 Friluftsliv och rekreation

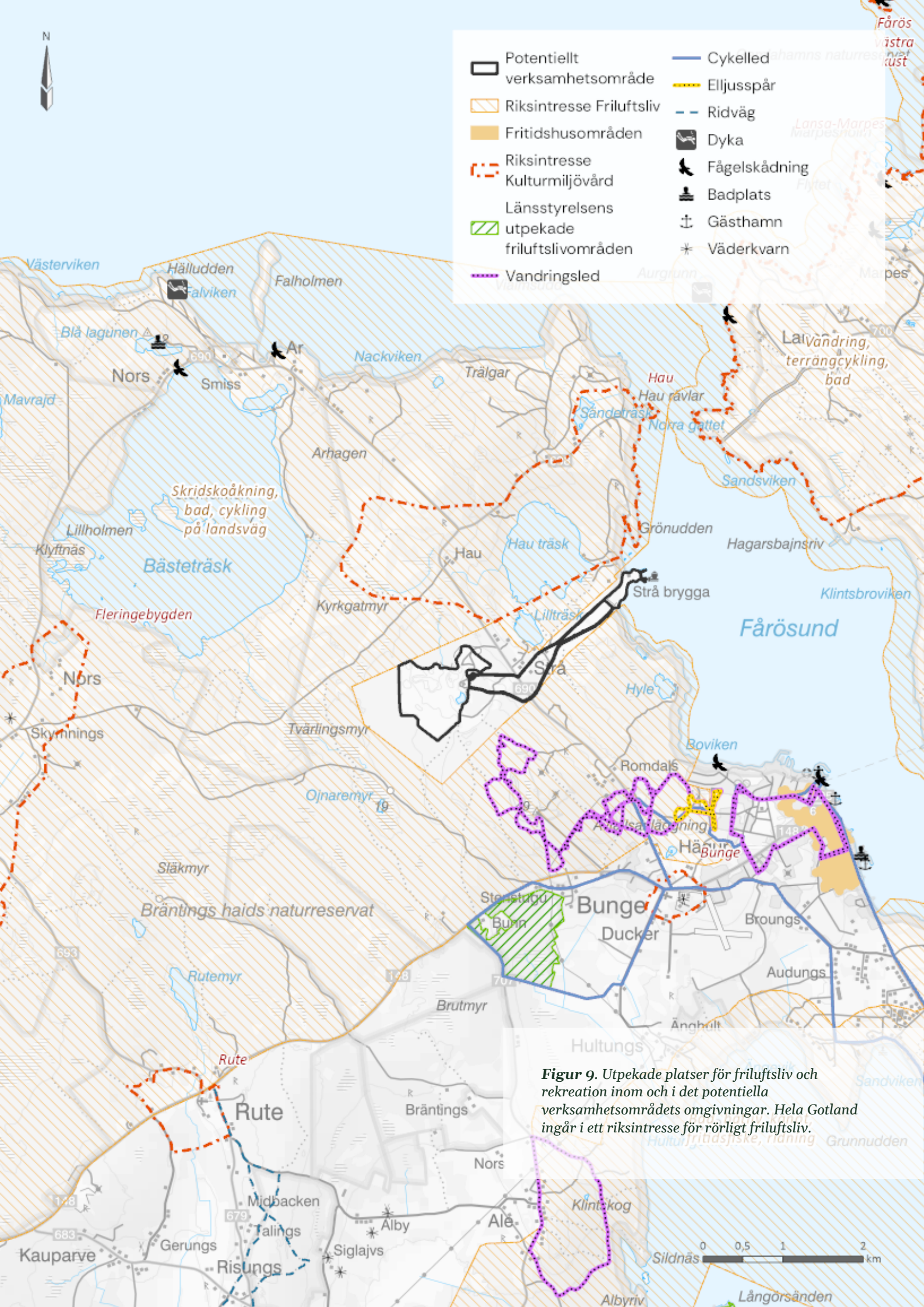
Hela Gotland omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. miljöbalken, se även 3.3 *Områden av riksintresse och skyddade områden*. Potentiellt verksamhetsområde angränsar till ett riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. miljöbalken, Bästeträsk med omnejd. Bästeträsk är utpekad som värdefullt för bland annat skridskoåkning, bad och landsvägscyckling. De vägar inom det potentiella verksamhetsområdet som sammanbinder täktområdet med SMA:s hamn ligger inom Natura 2000-området Bästeträsk. Övriga delar av det potentiella verksamhetsområdet ligger angränsande till Natura 2000-området. Kring det potentiella verksamhetsområdet ligger även närliggande naturreservat och kulturmiljöer som bedöms ha ett värde för friluftslivet. I landskapet finns även vandrings- och cykelleder, badplatser, gästhamnar, campingplatser och väderkvarnar, se karta Figur 9. Den planerade nationalparken Bästeträsk angränsar till det potentiella brytområdet, läs mer i avsnitt 3.1 *Planförhållanden och markanvändning*.

På grund av den befintliga kalktåkten bedrivs inget friluftsliv inom potentiellt brytområde och inga vandringsleder, rastplatser eller liknande förekommer.

Preliminär miljöbedömning

En fortsatt och utökad täktverksamhet vid Stucks bedöms påverka möjligheten till kvalitativt friluftsliv och rekreation i närheten av verksamhetsområdet negativt. Genom emissioner som buller och damning påverkas området runt verksamhetsområdet och gör att upplevelsevärde i de angränsande naturmiljöerna minskar.

3.10 Kulturmiljö

I samband med tidigare tillståndsansökan genomfördes en arkeologisk utredning (ArkeoDok 2007). Utredningen bestod av både skrivbordsstudier och fältinventering. Utredningen drar slutsatsen att det potentiella verksamhetsområdet i alla tider varit ett utmarksområde.

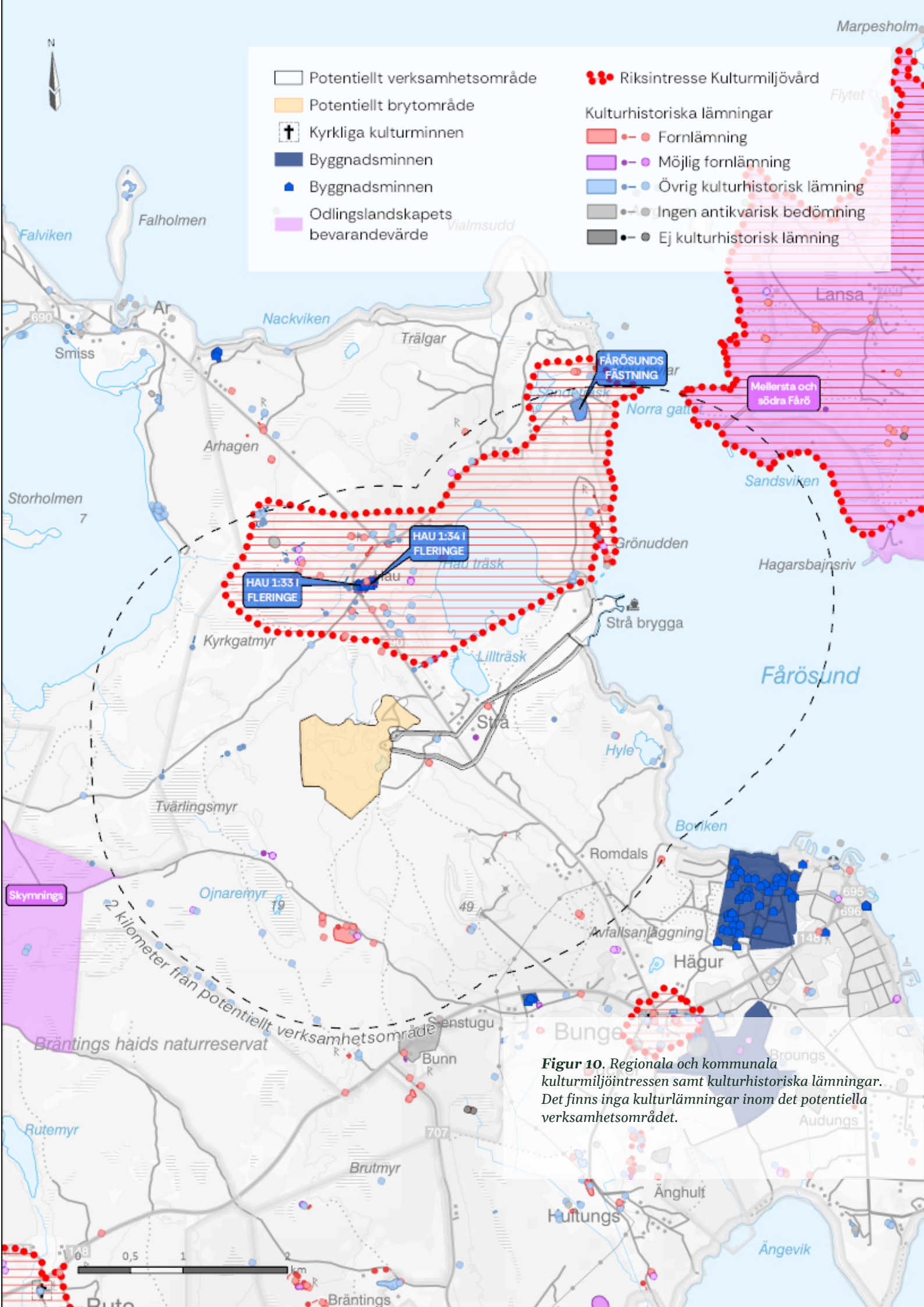
Jordbruksverksamhet och bosättning har endast skett i mycket liten omfattning inom det potentiella verksamhetsområdet. I det kringliggande landskapet finns spår av mänsklig aktivitet, bland annat äldre tiders kalkstensbrytning.

I landskapet kring det potentiella verksamhetsområdet förekommer skyddade kulturmiljöer, se Figur 10. Inom två kilometer från verksamhetsområdet finns flera byggnadsminnen i Hau. Inom två kilometer finns även ett område som är utpekad för odlingslandskapets bevarandevärden och ett riksintresse för kulturmiljövård, Hau. Läs mer om riksintressen i avsnitt 3.3 *Områden av riksintresse och skyddade områden*.

Det finns inga kulturlämningar inom det potentiella verksamhetsområdet. Inom cirka 30–150 meter från vägarna som omfattas av det potentiella verksamhetsområdet finns fem kulturlämningar. Kulturlämningarna utgörs av tre fornlämningar i form av en boplats, en stensättning och ett röse; en möjlig fornlämning i form av en stensträng; en övrig kulturhistorisk lämning i form av en minnessten för en stenåldersboplats och en lämning utan antikvarisk bedömning i form av en fyndplats för medeltida mynt. Samtliga kulturlämningar ligger utanför verksamhetsområdet och bedöms därför inte påverkas av verksamheten.

Preliminär miljöbedömning

Preliminärt bedöms en fortsatt täktverksamhet vid Stucks inte ha någon påverkan på kulturmiljövärden. Inga byggnadsminnen eller lämningar bedöms påverkas.

Figur 10. Regionala och kommunala kulturmiljöintressen samt kulturhistoriska lämningar. Det finns inga kulturlämningar inom det potentiella verksamhetsområdet.

4 Fortsatt arbete

Avsnittet redovisar kortfattat hur kommande miljöbedömningsarbete är strukturerat, vilka underliggande utredningar som planeras och vilken tidplan som projektet följer.

4.1 Samråd

SMA har under våren 2025 genomfört ett första avgränsningssamråd med Länsstyrelsen och Region Gotland där SMA inledningsvis undersökte förutsättningarna för brytning genom horisontell utvidgning av befintlig täkt och/eller fortsatt brytning i djupled. Under 2025 har ett flertal inventeringar och utredningar genomförts. Efter att ha tagit del av preliminära resultat från genomförda utredningar har SMA valt att utesluta den horisontella utvidgningen men går vidare med att undersöka möjligheten att utvidga befintlig täkt genom fortsatt brytning i djupled.

SMA avser därför nu att hålla ett kompletterande avgränsningssamråd för att inhämta information och synpunkter från Länsstyrelsen, Region Gotland, övriga statliga myndigheter och den allmänhet som kan antas bli särskilt berörd av verksamheten.

4.2 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Efter avslutat samrådsförfarande kommer arbetet med att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) att inledas. En MKB utgör ett centralt dokument som bifogas ansökan om tillstånd. Syftet med MKB:n är att lägga grunden för den planerade verksamhetens miljöhänsyn samt att den ska utgöra beslutsunderlag för tillståndsprövande myndighet.

En MKB ska identifiera och beskriva direkta och indirekta miljöeffekter på människors hälsa och miljön samt möjliggöra en samlad bedömning av de konsekvenser som uppstår till följd av den planerade verksamheten.

4.2.1 Innehåll och omfattning i kommande MKB

Fokus föreslås ligga på att tydliggöra och djupare analysera den miljöpåverkan som planerad verksamhet ger upphov till och att urskilja de betydande miljöeffekter som den planerade verksamheten medför.

MKB:n kommer även att redovisa skyddsåtgärder som har vidtagits under projekteringen och som avses att vidtas före, under och efter drifttiden för att undvika, minimera och restaurera för negativa miljöeffekter.

Utifrån den information som finns att tillgå när detta dokument upprättas bedömer vi att väsentliga miljöeffekter skulle kunna utgöras av påverkan på områden av riksintresse och skyddade områden, boendemiljöer, naturmiljö inklusive skyddade arter, yt- och grundvatten samt friluftsliv- och rekreation. I kommande arbete med miljökonsekvensbeskrivning och tillståndsansökan kommer samtliga väsentliga miljöeffekter att utredas och redovisas mer utförligt. De synpunkter som inkommit inom ramen för samrådet kommer att beaktas i miljökonsekvensarbetet.

4.2.2 Planerade utredningar

Ett antal inventeringar och utredningar pågår eller kommer att utföras inom ramen för MKB. Resultaten kommer att ligga till grund för täktverksamhetens utformning i ansökan. Verksamhetens omfattning och utformning kommer i möjligaste mån att anpassas utifrån identifierade värden för att minimera negativ påverkan. Följande inventeringar och utredningar kommer att genomföras:

- Lokaliseringsutredning inklusive alternativredovisning
- Bullerutredning
- Utredning av utsläpp till luft samt damning
- Utredning av vattenhantering inom täktområdet
- Säkerhetsrapport (om Seveso verksamhet)
- Avfallshanteringsplan
- Efterbehandlingsplan
- Naturmiljö:
  - Viss komplettering av redan genomförd naturvärdesinventering enligt svensk standard (SS 199000:2023), samt samanställning av inventeringsrapport
  - Viss uppföljning av förekomsterna av Avarönn (aggregat) samt apollofjäril och svartfläckig blåvinge i och kring verksamhetsområdet
  - Fördjupad undersökning av våtmarker i täktens närområde
- Natura 2000-utredning
- Artskyddsutredning
- Hydrologi och hydrogeologi, se avsnitt 3.8 *Yt- och grundvatten*.

4.3 Projektets preliminära tidplan

Avgränsningssamråd planeras att genomföras under våren 2026, med efterföljande sammanställning av samrådsredogörelse.

Under 2025–2026 pågår de fördjupade utredningar som listas ovan och som kommer att ligga till grund för utformning av den planerade täktverksamheten och för MKB:n som kommer att tas fram till ansökan. Utredningarna kommer i sin helhet att bifogas framtagna MKB.

Planen är att SMA ska lämna in ansökan om miljötillstånd för planerad täktverksamhet och vattenverksamhet under sista kvartalet 2026.

5 Referenser

ArkeoDok (2007). Arkeologisk utredning. Stucks 1:368, Bunge socken, Gotland.

Boverket (2024a). *Byggnadsminnen*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/kulturvarden/samordning-med-kulturmiljolagen/byggnadsminnen/> Hämtad: 2025-02-19

Boverket (2024b). *Kyrkliga kulturminnen*. <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/teman/kulturvarden/samordning-med-kulturmiljolagen/kyrkliga-kulturminnen/#> Hämtad: 2025-02-19

Golder (2010). Geologi och hydrogeologi vid SMA:s kalkbrott vid Stucks, Gotland.

Havs och Vatten myndigheten (2020). Vattenskyddsområde. <https://www.havochvatten.se/avlopp-och-dricksvatten/dricksvatten-och-vattenskydd/vattenskyddsomrade.html> Hämtad: 2025-02-19

Länsstyrelsen Gotlands län (2021). *Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0340120 Bästeträsk*. <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2089be8218df2a70b1713c4/1709212358911/Bastetrask%20SE0340120.pdf>

Länsstyrelsen Gotlands län (u.å.). Bästeträsk - Sveriges nästa nationalpark. <https://www.lansstyrelsen.se/gotland/besoksmal/nationalparker/bastetrask---sveriges-nasta-nationalpark.html> Hämtad: 2026-01-27

Länsstyrelsen Gotlands län (u.å.). Bästeträsk nationalpark. Förslag till föreskrifter och skötselplan – kartstöd. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/arcgis/apps/storymaps/stories/44600e56b55e4ea0ac4626a1d7b5d633>. Hämtad: 2025-02-25

Naturvårdsverket (2024a). *Naturreservat*. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/naturreservat> Hämtad: 2025-02-19

Naturvårdsverket (2024b). *Natura 2000-områden*. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/natura-2000-omraden/> Hämtad: 2025-02-19

Naturvårdsverket (2024c). *Naturvårdsavtal*. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/skyddad-natur/naturvardsavtal/> Hämtad: 2025-02-19

Naturvårdsverket (u.å.). *Biotopskyddsområden*. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/biotopskyddsomraden/> Hämtad: 2025-02-19

Naturvårdsverket (2017). *Förutsättningar för provningar och tillsyn i Natura 2000-områden*. Handbok 2017:1, december 2017. Hämtad: 2025-02-19

Naturvårdsverket (2024d). *Natura 2000-områden för verksamhetsutövare*. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/branscher-och-verksamheter/natura-2000-omraden-for-verksamhetsutovare/>. Hämtad: 2025-02-19

Region Gotland (u.å.). *Detaljplaneportal*. <https://gotland.seplan.se/plan/1#/>. Hämtad: 2025-02-25.

Region Gotland (2024). *Strandskydd*. <https://gotland.se/bygga-bo-och-miljo/bygga-nytt-andra-eller-riva/strandskydd> Hämtad: 2025-03-03

Region Gotland (2025). *Översiktsplan Vårt Gotland 2040*. <https://dokument.gotland.se/IntegrationService.svc/doc/content/47164> Hämtad: 2026-01-27

Sweco Viac (2007). MKB utökad täktverksamhet. Tillstånd för fortsatt brytning av kalksten inom fastigheten Stucks 1:368, Gotland.

VISS Vatteninformationssystem Sverige (u.å.). *Norra Gotland – Fleringe*. <https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA76792647>. Hämtad: 2026-02-24.

VISS Vatteninformationssystem Sverige (u.å.). *Norra Gotland – Rute*. <https://viss.lansstyrelsen.se/ProtectedAreas.aspx?protectedAreaEUID=SEA7SE641229-168696> Hämtad: 2026-02-24.

Inför ansökan om tillstånd enligt miljöbalken

Samrådshandling

Bunge Stucks kalkbrott, Gotlands region och län

ecopin